

Vzdělávací obor: **Výtvarná a filmová výchova**

Očekávaný výsledek učení: UAK-VFV-001-ZV9-003

Užívá a kombinuje prostředky filmu s důrazem na vyprávění pomocí pohyblivého obrazu.

Popis úrovně **Splněno**

- Dokončí audiovizuální dílo do výsledné podoby krátkého filmu nebo jiného audiovizuálního díla.
- Vnímá a chápe rozdíl mezi plánem a realizovaným výsledkem z hlediska srozumitelnosti.
- Uloží dílo na dostupném úložišti pro sdílení ostatním.
- Popíše možné způsoby sdílení audiovizuálního díla, včetně rizik, která toto sdílení obnáší.

Švédování

Autoři materiálu: Zuzana Havelková, Petr Pláteník

Anotace

Švédování je metoda, s jejíž pomocí si žáci vyzkoušejí natočit filmovou scénu bez nutnosti vytvářet originální scénář. Zakládá se na přiznaném, nenáročném napodobování scény z filmu. Důležitý je důraz na to, že výsledné dílo nemusí dokonale imitovat originál, především pokud jde o kostýmy, kulisy nebo filmové triky. Zaměřujeme se spíše na převedení děje prostřednictvím herecké akce, velikosti záběrů nebo úhlů kamery, které by měly dodržovat příklad daný vzorovým filmem. Ale samozřejmě originalitě se meze nekladou. Některé situace si mohou vyžádat kreativnější řešení.

Časová náročnost: 90 minut nebo projektová výuka

Zadání pro žáky

Vyzkoušíme se nyní metodu zvanou švédování. Tak ve filmu Prosíme přetočte (Be Kind Rewind, 2008) říkají tomu, když v amatérském prostředí natáčejí znova, napodobují slavné filmy. Rozdělíte se do skupin, nejméně po čtyřech. Vyberete si scénu ze svého oblíbeného filmu a pokusíte se ji natočit po svém. Napodobovaná scéna by neměla být příliš dlouhá (max. 1 minuta), ne moc akční ani obsahovat komplikované triky a efekty.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK kulturní Umění a kultura jako prostředek komunikace KKT-UMK-000-ZV9-001	Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními.	<ul style="list-style-type: none"> - využívám umělecká díla a kulturní projevy jako ilustrační materiál k podpoře učiva v různých předmětech - využívám umělecká díla ve výuce k inspiraci a motivaci; umělecká díla a kulturní projevy mohou sloužit jako zdroj inspirace a motivace pro žáky - využíváním uměleckých děl a kulturních projevů ve výuce se snažím obohatit učební prostředí a poskytnout žákům inspirativní a interaktivní způsob učení
KK digitální Tvorb digitálního obsahu KDI-TDO-000-ZV9-001	Generuje digitální obsah v různých formátech s cílem umocnit výstupy vlastní tvořivé činnosti.	<ul style="list-style-type: none"> - zařazuji do výuky takové aktivity, ve kterých žáci vyjadřují své představy za pomoci digitálních technologií - podporuji žáky v experimentování s různými možnostmi, jak vyjádřit myšlenky za pomoci digitálních technologií - nabízím žákům zdroje a příležitosti k úpravám digitálního obsahu s cílem přizpůsobit ho či obohatit pro další účely

Metodický komentář pro učitele

- Jedná se o aktivitu směřující k překračování hranic standardní vyučovací jednotky i školní třídy. Natáčení filmu, ale i jen filmové scény je časově náročná činnost.
- Nezbytností bude práce ve skupinách kvůli rozdělení různých filmařských a hereckých pozic.
- Také prostředí, ve kterých se budou imitované scény odehrávat, budou vyžadovat pestřejší kulisy, než jaké může poskytnout běžná školní třída.
- Je dobré stanovit předem pravidla, která musí žáci při pohybu mimo třídu dodržovat.
- V případě realizace během více návazných vyučovacích jednotek je také dobré určit, kolik času na různé fáze procesu filmu žáci mají.
- V případě, že budeme vybírat scénu pro žáky my učitelé, je dobré zvolit film, který žáci znají, nebo se dá předpokládat, že je může oslovovat, pokud ho neznají.
- Zdůrazníme žákům, že cílem aktivity není dokonalá nápodoba vzorové scény.
- Tato aktivita neklade přílišné nároky na technické vybavení – natáčet mohou žáci na mobilní telefon nebo tablet. Sestříhat scénu pak zvládnou přímo v tabletu nebo použijí počítač, do kterého natočený materiál přenesou. S audiovizuální gramotností, kterou většina dnešních dětí a mládeže disponuje, se dá předpokládat, že nic z toho by neměl být problém.
- Dobré je žákům zdůraznit, že při natáčení je vhodné nechat jednotlivé záběry tzv. doznít – to znamená, že i když už skončila herecká akce, necháváme kameru několik vteřin běžet. Určitě to pak ocení při sestřihu.
- Žáci by se měli zaměřit především na velikost jednotlivých záběrů (detail, celek atd.), případně na úhel kamery. Pro tyto účely se hodí, pokud i při natáčení sledují napodobovanou scénu na jiném zařízení – mobilním telefonu nebo tabletu.
- Důležitou součástí aktivity je prezentace výsledků. Nechme, aby se k hotové práci vyjádřili jak tvůrce scény, tak její diváci.

Popis ověřování

Učitel sleduje, zda žák:

- ovládá natáčecí techniku a stříhové programy;
- zvládá práci v kolektivu.

Učitel vede žáky k:

- vnímání audiovizuálních ukázek jako sledu záběrů lišících se v některých parametrech (nejčastěji velikost záběru);
- práci s filmovou technikou;
- porozumění vzniku filmového díla jako sledu navazujících fází.

Ukázka řešení

Příklad švédovaných filmů najdete v této ukázce z Prosíme přetočte:

<https://youtu.be/SqHo-VlyOII?feature=shared>